

Haridusministeeriumi Teataja

AMETLIK AJAKIRI.

Ilmub tarviduse järgi, umbes 20 vihikut aastas. Toimetuse asukoht ja aadress:
Tallinn, Haridusministeerium (Tõnismägi 11). Telefon 453-49.

Nr. 14.

20. oktoobril 1936.

Nr. 14.

Noorsoo organiseerimise seadus.

Ajakirja „Haridusministeeriumi Teataja“ toimetamise kodukorra muudatus.

Raamatukogude komisjoni tegevuse aluste ja kodukorra muudatus.

Haridusmin. Koolivalitsuse 1936 a. 12. oktoobri ringkiri nr. 31578 algkoolide seadetega ja õppeabinõudega varustamise asjas.

Haridusmin. Koolivalitsuse 1936 a. 15. oktoobri ringkiri nr. 31609 ajakirja „Tuleviku Rajad“ tellimise asjas õpilaste raamatukogudele.

Haridusmin. Koolivalitsuse ja Kutseoskuse Osakonna 1936 a. 16. oktoobri ringkiri nr. 31617 õpetajaameti kandidaatide asjas.

AMETLIK OSA.

Noorsoo organiseerimise seadus.

RT 82 — 1936.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 7. oktoobril 1936.

1. peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Noorsoo organiseerimise eesmärgiks on koondada noori organisatsioonidesse ning juhtida, eendada, ühtlustada ja süvendada kavapäraselt ja sihikindlalt olemasolevate ja selle seaduse põhjal ellukutsutavate organisatsioonide tegevust riiklikkude sihtide ja kasvatuslikkude põhimõtete järgi eesti rahva elulistes huvides.

§ 2. Noorsoo-organisatsioonideks loetakse käesoleva seaduse mõttes:

- 1) koolide juures asuvad noorsoo-organisatsioonid;
- 2) ühingud, seltsid ja nende liidud ning teised koondised, kes on asutatud Ühingute ja nende liitude seaduse põhjal ja kes on seadnud endale eesmärgiks noorsoo organiseerimise või kelle liikmeiks võivad olla noored;

- 3) noorsooühingud, -seltsid ja nende liidud ning teised koon-
dised, kes on asutatud vastavate seaduste alusel kirikute,
kodade, kultuuroromavalitsuste ja teiste vastavate asutiste
juurde.

Noorteks loetakse käesoleva seaduse mõttes kõik õpilased
ning muud kodanikud, kes on alla 20 a. vanad.

2. peatükk.

Noorsoo organiseerimise juhtimine.

§ 3. Noorsoo organiseerimine kuulub Haridusministeeriumile.
Sel alal on Haridusministeeriumi ülesandeks:

- 1) kasvatada noori vaimset ja kehaliselt terveiks, tublideks,
teovõimsateks, kohusetruudeks ja elurõõmsateks inimes-
teks ning riikliku meelsusega ja kõlbelise tahtejõuga koda-
nikkudeks, kes oskavad, suudavad ja tahavad teha tööd
Eesti Vabariigi iseseisvuse kindlustamiseks ja kaitsmiseks,
rahva kultuurilise loomingu jätkamiseks ja ühiskondliku
elu edendamiseks;
- 2) luua noorsoole soodsaid võimalusi teadmiste ja oskuste
omandamiseks ning oma positiivsete võimete väljaarendam-
iseks ja tegevusse rakendamiseks;
- 3) rakendada noorsoo-organisatsioone riiklikkude, riigikait-
seliste ja rahvuslikkude ürituste teostamiseks;
- 4) teostada noorsoo-organisatsioonide järelevalvet;
- 5) edendada noorsoo-organisatsioonide asutamist ja mää-
rata nende tegevuse põhimõtted ja alused;
- 6) anda nõu ja juhendeid noorsoo-organisatsioonidele ning
süvendada nende ühistööd;
- 7) kooskõlastada noorsoo-organisatsioonide töökavasid ning
aidata kaasa otstarbekohaseks tunnustatud töökavade teos-
tamisele;
- 8) valmistada ette noorsoo-organisatsioonide juhte;
- 9) juhatada noori loovale ülesehitavale tööle ning aidata kaasa
noortele elukutse valimisel ning töö saamisel;
- 10) täita muid käesolevas ja teistes vastavates seadustes
tähtendatud ülesandeid noorsoo organiseerimise alal.

§ 4. Noorsoo organiseerimise ja noorsoo-organisatsioonide
tegevuse juhtimine kuulub Haridusministrile.

§ 5. Noorsoo tegelikku organiseerimist ja noorsoo-organi-
satsioonide tegevuse arendamist teostab Haridusministeeriumi Noor-
soo Osakond Haridusministri poolt kinnitatud määruste, juhendite ja
töökavade järgi.

§ 6. Noorsoo Osakonda juhatab noortejuhataja temale allu-
vate noortenõunikkude ja noortesekretäri kaastegevusel.

§ 7. Noortejuhataja nimetab ametisse Riigivanem Haridusministri ettepanekul.

Noortejuhataja allub Haridusministrile ja tal on oma ülesannete täitmise alal samad õigused ja kohustused, mis on vastavate seaduste alusel ministeeriumide valitsuste ja osakondade direktoritel.

§ 8. Peale ametnikkude on Noorsoo Osakonnal kaastöölised.

Kaastöölised määrab Haridusminister noortejuhataja ettepanekul isikute hulgast, kellede tegevus on kasulik noorsoo organiseerimisele ja isetegevuse edendamisele ja kes töötavad noorte kasvatamise ja edasiarendamise huvides. Samas korras toimub ka kaastöölise vabastamine teenistusest.

Kaastöölisi ei loeta riigiteenijaiks.

§ 9. Noorsoo Osakonna kaastöölised täidavad käesoleva seaduse põhjal maksmapandud põhimõtteil Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonna juures või kohtadel vastavaid ülesandeid noorte organiseerimise ja isetegevuse edendamise alal. Nad on abiks noortele nõu ja juhatustega kui ka muu isikliku tegevusega ning hoolitsevad noorsoo-organisatsioonide eduka tegevuse ainelistel võimalustel eest.

§ 10. Haridusminister võib moodustada tarbe korral riigi- ja omavalitsusasutiste ja seltskondlikkude organisatsioonide esindajaist ning teistest asjatundjaist koosnevaid komisjone noorsoo organiseerimise puutuvate laiemaulatuslikkude kavade valmistamiseks ja vastavate küsimuste selgitamiseks kui ka kokku kutsuda noorsootegelaste nõupidamisi ja kongresse, määrates ühtlasi nende koosseisu.

§ 11. Haridusminister ja noortejuhataja teostavad tarbe korral nendele käesoleva seadusega pandud ülesandeid kohalikkude koolivalitsuste kaudu ja nende kaastegevusel.

§ 12. Noorsoo organiseerimise edukamaks teostamiseks ja noorsooorganisatsioonide tegevuse edendamiseks asutatakse kohtadel tarbe korral noortekomiteed.

Nende komiteede ülesanded ning asutamise ja tegevuse ligemad alused määrab Haridusminister.

3. peatükk.

Noorsoo-organisatsioonid koolide juures.

§ 13. Noorsoo-organisatsioonide asutamine koolide juures toimub käesoleva seaduse alusel ja nende organisatsioonide tegevus loetakse koolide õppe- ja kasvatustöö osaks ja selle töö täienduseks ning jätkamiseks.

§ 14. Kesk-, kutse- ja täienduskoolide ning gümnaasiumide õpilased võivad koonduda õpilasingidesse oma kooli juures kui ka õpilasingutusse ühe maa- ja linnakoolivalitsuse piirkonnas.

Algkoolide õpilased võivad koonduda ringidesse ainult omas koolis.

§ 15. Peale eelmises (14) paragrahvis tähendatud õpilasringide asutatakse algkoolide juures noorteühingud, kellede liikmeiks võivad olla koolikohustuse täitnud noored kuni 20-aastaseks saamiseni.

§ 16. Õpilasringide ja -ühingute ning noorteühingute ligemad sihid, ülesanded ja tegevusalad ning nende asutamise, põhikirjade koostamise ja kinnitamise, tegevuse juhtimise ja arendamise, järelevalve ja tegevuse lõpetamise alused ja korra määrab Haridusminister sellekohase määrusega.

Samuti paneb Haridusminister maksma õpilaste laagrite, suvepidustuste ja teiste koosolekute pidamise alused ja korra.

§ 17. Õpilasringid ja -ühingud ning noorteühingud võivad olla Haridusministri poolt kindlaksmääratud asutiste ja organisatsioonide liikmeiks või kuuluda neisse või võtta osa nende tegevusest nende põhikirjade kohaselt.

4. peatükk.

Noorsoo-organisatsioonid väljaspool kooli.

§ 18. Noorsoo-organisatsioonide asutamine väljaspool kooli toimub Ühingute ja nende liitude seaduses ja teistes vastavates seadustes ettenähtud alustel ja korras.

§ 19. Noorsoo-organisatsioonid on kohustatud toimima käesolevas seaduses tähendatud sihtide ning selle seaduse alusel antud põhimõtete ja juhendite järgi.

Kui noorsoo-organisatsioon kaldub kõrvale neist sihtidest, põhimõtetest või juhenditest, siis võib Haridusminister ära keelata noorte osavõtu sellest organisatsioonist või Siseminister sulgeda organisatsiooni noorsoo organiseerimise kohta maksvate seaduste, määruste või korralduste vastase tegevuse pärast.

§ 20. Toetust riigisummadest antakse ainult nendele noorsoo-organisatsioonidele, kellede tegevus on tunnustatud põhimõtetest, aladelt ja ulatuselt otstarbekohaseks Haridusministri poolt ja kantud Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonnas peetavasse sellekohasesse noorsoo-organisatsioonide registrisse.

§ 21. Noorsoo-organisatsioonid, kes saavad toetust riigisummadest, esitavad omad tegevuskavad, eelarved ja aruanded Noorsoo Osakonnale ja arvestavad oma töökavade kujundamisel ja tegevuse arendamisel Haridusministri juhendeid.

§ 22. Õpilased võivad osa võtta ainult neist noorsoo-organisatsioonidest, kelledest õpilaste osavõtmine on lubatud Haridusministri poolt.

§ 23. Noorsoo-organisatsioonide tegevus kuulub Haridusministeeriumi järelevalve alla.

Järelevalve teostajad, nende õigused ja kohused ning järelevalve teostamise sihid, põhimõtted ja kord määratakse sellekohases juhatuskirjas, mille kinnitab Vabariigi Valitsus Haridusministri ettepanekul.

Väljaspool kooli olevate noortelaagrite, suvepidustuste ja teiste koosolekute pidamise alused ja korra paneb maksma Haridusminister.

5. peatükk.

Noorsoo organiseerimise varalised vahendid.

§ 24. Noorsoo organiseerimise teostamiseks ja noorsoo-organisatsioonide toetamiseks võetakse riigi eelarvesse Haridusministeeriumi alal igal aastal tarvilikud summad.

Nende summade kasutamise määrab eelarve kohaselt Haridusminister.

§ 25. Peale eelmises (24) paragrahvis tähendatud summade kasutavad noorsoo-organisatsioonid riiklikkudest kapitalidest ja fondidest nende seadustes ja põhikirjades ettenähtud alustel ja korras antavaid toetusi.

Nende toetuste kasutamise siht ja kord määratakse toetuste andmisel.

§ 26. Linna-, alevi-, valla- ja maaomavalitsused on kohustatud andma koolide juures asuvatele ja käesoleva seaduse § 20 ja 22 tähendatud noorsoo-organisatsioonidele tasuta kasutamiseks ruume oma asutistes (koolimajades, vallamajades jt.) ühes kütte ja valgustusega niivõrd, kui see ei takista nende asutiste muude ülesannete täitmist.

§ 27. Kirjavahetus noorsoo organiseerimise ja noorsoo-organisatsioonide alal on tempelmaksuvaba.

§ 28. Koolide juures asuvate ja käesoleva seaduse § 20 ja 22 tähendatud noorsoo-organisatsioonide poolt korraldatud mittealalised avalikud ettekanded, millede puhastulu läheb noorsoo-organisatsioonide tegevuse arendamiseks, on vabad kõigist riigi ja omavalituste heaks võetavatest maksudest.

6. peatükk.

Seaduse maksmahakkamine.

§ 29. Käesolev seadus hakkab maksma avaldamisega.

Käesoleva seaduse maksmahakkamisega kaotavad maksvuse Avalikkude keskkoolide seaduse § 45 (RT 155/156 — 1922), Keskkoolide seaduse § 33 (RT 47 — 1934), Gümnaasiumide seaduse

§ 33 (RT 47 — 1934), Tallinna tehnikumi seaduse § 20 (RT 98 — 1928), Riigi kunsttööstuskooli seaduse § 25 esimene lõige (RT 12 — 1929), Põllumajandusliku kutsehariduse korraldamise seaduse § 36 (RT 24 — 1931) ja Ühingute ja nende liitude seaduse § 19 teine lõige (RT 37 — 1926).

Tallinnas, 7. oktoobril 1936.

K. Päts
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson
Haridusminister.

Ajakirja „Haridusministeeriumi Teataja“ toimetamise kodukorra muudatus.

Alus: Määruse ajakirja „Haridusministeeriumi Teataja“ väljaandmise kohta § 6 (RT 41 — 1932).

Ajakirja „Haridusministeeriumi Teataja“ toimetamise kodukorra § 8 (HMT 1 — 1932) muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 8. Vastutavale toimetajale ja teistele ametnikkudele, kes täidavad ajakirja toimetamisega ühenduses olevaid ülesandeid, ei makseta tasu, vaid nende ülesannete täitmine loetakse nende ametikohuseks.

Ajakirja mitteametlikus osas avaldamisele kuuluvate statistiliste kokkuvõtete, ülevaadete ja teiste vastavate kirjutuste koostamise eest võib maksta tasu nende koostajaile. Tasu maksmise otsustab Haridusminister vastava direktori ettepanekul.

Tallinnas, 16. oktoobril 1936. a. nr. 145.

Haridusminister A. Jaakson.
Kantselei direktor A. Kurvits.

Raamatukogude komisjoni tegevuse aluste ja kodukorra muudatus.

Alus: Avalikkude raamatukogude seaduse täiendamise seaduse § 9¹ (RT 27 — 1934).

Raamatukogude komisjoni tegevuse aluste ja kodukorra (HSM Teataja nr. 3 — 1935) § 3 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 3. Raamatukogude komisjon koosneb juhatajast ja kümnest alalisest liikmest Haridusministri määramisel. Komisjoni juhataja ja liikmed määratakse vastavate haridustegelaste ja eriteadlaste hulgast.

Komisjonil on õigus tema peale pandud ülesannete täitmisel tarvitada ka komisjonisse mittekuuluvate vastavate eriteadlaste kui ka vastavate asutuste ja organisatsioonide kaastööd üksikute küsimuste alal. Ka võib komisjoni juhataja anda üksikute küsimuste ettevalmistamise mõnele komisjoni koosseisu mittekuuluvale eriteadlasele või haridustegelasele.

Tallinnas, 30. septembril 1936. Nr. 31418.

Haridusminister A. Jaakson.

Koolivalitsuse direktor P. Mägraken.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse 1936 a. 12. oktoobri ringkiri nr. 31578 maa- ja linnakoolivalitsustele ning vähemusrahvuste kultuurivalitsustele algkoolide seadetega ja õppeabinõudega varustamise asjas.

Avalikkude algkoolide seadetega ja õppeabinõudega varustamise määruse (RT 95 — 1936 ja HSMT 14 — 1935) kohaselt peavad algkoolid olema varustatud sama määruse paragrahv 3-ndas nimetatud seadetega ja õppeabinõudega hiljemalt 1. augustiks 1938.

Et ei tuleks viivitust nimetatud nõude täitmisel, palub Haridusministeeriumi Koolivalitsus nimetatud määrust koolide ülalpidajaile meelde tuletada ja selgitada, millises ulatuses puuduvad veel koolidel nõutavad seaded ja õppeabinõud. Ühtlasi tuleb jälgida ja nõuda, et koolide ülalpidajad võtaksid eelarvetesse aegsasti vajalikud summad seadete ja õppeabinõude muresemiseks osalt juba järgneval aastal, et ei tekiks määruse täitmisel majanduslikke raskusi täitmise viimse tähtajani edasilükkamise läbi.

Peale selle palub Haridusministeeriumi Koolivalitsus aegsasti kaaluda kursuste korraldamist õpetajaile õppeabinõude valmistamise alal majanduslikul teel ka eeloleval aastal, silmas pidades senini korraldatud kursuste häid tulemusi ja neilt hangitud kogemusi.

Direktor O. J. Kiisel.

Algkooliasjade juhataja A. K u u t.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse 1936 a. 15. oktoobri ringkiri nr. 31609 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele ja keskkoolide ning gümnaasiumide juhatajaile ajakirja „Tuleviku Rajad“ tellimise asjas õpilaste raamatukogudele.

Alates 1935 a. kevadsemestrist ilmub Eesti Keskkooliõpetajate Kogu väljaandel ajakiri „Tuleviku Rajad“, mis pakub lugemisainet keskkoolide ja gümnaasiumide õpilastele. Kuna ajakirja ülesandeks on selgitada õppivale noorsoole maailmavaatelisi küsimusi ja juhtida noori rahvuslike ning elujaatavate ideaalide poole, leiab HM Koolivalitsus, et ajakirja „Tuleviku Rajad“ võib soovitada keskkoolidele ja gümnaasiumidele muretsamiseks õpilaste raamatukogudele.

Direktor O. J. Kiisel.
Sekretär R. Alas.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse ja Kutseoskuse Osakonna 1936 a. 16. oktoobri ringkiri nr. 31617 maa- ja linnakoolivalitsustele, riigikoolide juhatajaile, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele õpetajaameti kandidaatide asjas.

Haridusministeerium palub koolide juhatajaid saata vastavalt HM Koolivalitsusele või Kutseoskuse Osakonnale 1936/37 kooliaastal 1-seks novembriks ja järgnevail 1-seks oktoobriks nimekiri õppejõududest, kellel kesk- ja kutsekooli õpetaja kutseeksam on õiendatud (on saanud õpetajaameti kandidaadi tunnistuse), kuid kes ei ole saanud veel kutsetunnistust. Sellejuures ei ole oluline, kas õppejõud on kinnitatud või määratud õpetajaameti kandidaadiks või õpetaja kohustetäitjaks.

Nimekirjas tulevad tuua järgmised andmed:

Andmed õpetaja kutseksamiseks praktika-aastal ametis olevate õppejõudude kohta

Kool . . . . .
Kooliaasta . . . . .

Ees- ja perekonna nimi	Õpetajaameti kandidaadi tunnistuse omandamise aeg	Õpetajaameti kandidaadi tunnistuses märgitud kutseaine	Mitmendat aastat õpetab pärast õpetajaameti kandidaadi tunnistuse saamist	Mitu tundi õpetab nädalas üldse, vastaval kooliaastal	Mitu tundi õpetab nädalas oma ainet (aineid) vastaval kooliaastal

.....
(Koht ja kuupäev)

.....
(Koolijuhataja allkiri)

Koolivalitsuse direktor O. J. Kiisel.
Kutseoskuse Osakonna direktori asetäitja J. Kiivet.

MITTEAMETLIK OSA.

Haridusministeeriumi poolt koolidele tarvitamiseks lubatud õpperaamatute nimestik.

Eesti keel.

1. **Aavik, Johannes.** Eesti õigekeelsuse õpik ja grammatika. Tartu, Noor-Eesti 1936. (Lubatud abiraamatuna.)
2. **Ambur, E.—Käis, J.** Emakeele vihklugemik, V õppeaasta. Vihud 21, 22 ja 25. Tartu, K.-ü. „Loodus“ 1936.
3. **Jänes, H. — Parlo, O.** Eesti keele grammatika ja harjutustik koolidele III. Vormiõpetus. Keskkooli III ja kutsekooli I klassile. Tartu, Noor-Eesti 1936.
4. **Jänes, H. — Parlo, O.** Eesti keele grammatika ja harjutustik koolidele IV. Lause- ja kirjavahemärkide õpetus. Keskkooli IV ja kutsekooli II klassile. Tartu, Noor-Eesti 1936.
5. **Kask, A. — Vaigla, A. — Veski, J. V.** Eesti keeleõpetus ja harjutustik keskkooli III klassile (VII õppeaasta). Vormiõpetus (seeria „Keel ja kirjandus“ nr. 41). Tartu, K.-ü. „Loodus“ 1936.
6. **Mihkla, K.** Lühike ülevaade eesti kirjandusest keskkooli V klassile. Tartu, Noor-Eesti 1936.
7. **Muuk, E. — Mihkla, K.** Eesti keskkooli-grammatika ühes harjutustikuga II. Häälikuõpetus. Keskkooli II klassile. Teine, täiendatud trükk. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts 1936.
8. **Muuk, E. — Mihkla, K.** Eesti keskkooli-grammatika ühes harjutustikuga III. Vormiõpetus. Keskkooli III klassile. Teine, täiendatud trükk. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts 1936.
9. **Muuk, E. — Mihkla, K. — Tedre, M.** Eesti keskkooli-grammatika ühes harjutustikuga IV. Lauseõpetus. Keskkooli IV klassile. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts 1936.
10. **Mölder, A.** Eesti kirjandus muukeelseile keskkoolidele. V anne. Eesti Kirjanduslooline lugemik ühes lühikese kirjanduslooga keskkooli 5 klassile. Tartu, Noor-Eesti 1936.
11. **Roos, J.** Ülevaade eesti kirjandusest keskkooli V klassile (seeria „Keel ja kirjandus nr. 42). Tartu, K.-ü. „Loodus“ 1936.
12. **Sööt, B.** Eesti kirjandusteooria algmeid. Tartu, Noor-Eesti 1936.

Matemaatika.

13. **Borkvell, A. — Kasvand, A. — Laarens, F. — Maasik, K. — Vihman, A. — Paas, O.** Keskkooli aritmeetika. Õppe-
raamat I ja II klassile. Tartu, K.-ü. „Loodus“ 1936.
14. **Grüntal, J. (toimetaja) — Etverk, E. — Matiisen, R. — Paas, O. — Ratassepp, K.** Matemaatika keskkoolis:
I klassi harjutusvihik nr. 5
II „ „ „ 5
III „ „ „ 5
IV „ „ „ 4 ja 5
Tallinn, K.-ü. „Kooli-Kooperatiiv“ 1936.
15. **Etverk, Elmar.** Geomeetria. Õpperaamat III klassile. Tal-
linn, K.-ü. „Kooli-Kooperatiiv“ 1936.
16. **Perandi, A.** Uutel teedel. Matemaatika tööraamat alg-
koolidele, I õppeaasta. Tartu, Noor-Eesti 1936.
17. **Rägo, Gerhard.** Matemaatika tööraamat uuele kesk-
koolile. Algebra ülesannetekogu I osa. Tartu, K.-ü.
„Loodus“ 1936.
18. **Rägo, Gerhard.** Matemaatika tööraamat uuele kesk-
koolile. Algebra ülesannetekogu II osa. Tartu, K.-ü.
„Loodus“ 1936.

Loodusteadus.

19. **Dr. phil. nat. Port, J.** Praktiline taimeanatoomia ja
-füsioloogia. Tartu, K.-ü. „Loodus“ 1936.
20. **Veiderma, A.** Keemia ja mineraloogia. Keskkooli IV klassi
kursus. II parandatud ja ümbertöötatud trükk. Tallinn,
autor 1936.

Füüsika.

21. **Kilkson, E. — Lang, J.** Füüsika õpperaamat keskkoolile.
Tartu, K.-ü. „Loodus“ 1936.

Maateadus.

22. **Сютт, С. — Коппель, Д.** Учебник географии для началь-
ных школ. VI год обучения. G. Aleksejev'i tõlge. Vene
Õpetajate Keskliidu kirjastus, 1936.

Ajalugu.

23. **Adamson, J.** Uus aeg II. Üld- ja kodumaa ajalugu. Keskkooli IV kl. kursus (8 õppeaasta). Tartu, K.-ü. „Loodus“ 1936.

24. **Adamson, J.** Uus aeg III. Üld- ja kodumaa ajalugu koos kodanikuõpetusega. Keskkooli V kl. kursus (9 õppeaasta). Tartu, K.-ü. „Loodus“ 1936. (Lubatud tingimusega, et järgmises trükkis kõrvaldataks arvustuses ettetoodud puudused ja vead.)
25. **Konks, J.** Uus aeg. Ajaloo õpperaamat keskkooli III klassile. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts 1936.
26. **Макаровский, А.** Учебник истории для V кл. начальных школ Эстии с русским языком обучения. Vene Õpetajate Keskliidu kirjastus, 1936.

Usuõpetus.

27. **Arike, M. — Kimmel, J. — Lauri, J. O.** Keskkooli usuõpetus I. M. Arike: Vana Testament. Õpperaamat I ja II klassile. Tartu, K.-ü. „Loodus“ 1936.

Inglise keel.

28. **Jacobs, W. W.** The Captain's Exploit and other Stories. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts 1935.
29. **Tiling, E. and Silvet, J.** Exercises to R. L. Stevenson's Treasure Island. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts 1936.

Saksa keel.

30. **Kobolt, E.** Saksa keele tööraamat keskkooli III klassile. Tartu, K.-ü. „Loodus“ 1936.
31. **Pärli, T.** Dschungel, Eismeer und Sandwüste. Lesebuch für Mittelschulen und Gymnasien. Tartu, Kirjastus „Kool“ 1936.

Vene keel.

32. **Aleksejev, G. — Krims, A. — Mahoni, L.** Живая речь. Vene keele lugemisraamat, II ja III õppeaasta. Tallinn, K.-ü. „Kooli-Kooperatiiv“ 1936.

Kodulugu.

33. **Pöldmaa, G.** Kodulugu 1 ja 2 õppeastale. Tartu, K.-ü. „Loodus“ 1936.

Laulmine.

34. **Aavik, J. — Tamman, V.** Kooli leelo III, IV ja VI. Algkooli III, IV ja VI kl. lauluvara ühes noodiõpetuse ja vastavate harjutustega. Tartu, K.-ü. „Loodus“ 1936.

Avalikkude algkoolide ja klassikomplektide arv 1936/37 kooliaastal.

Koolivalitsused	Koolide arv 1935/36 aastal			Koolide arv 1936/37 aastal	Klassikomplektide arv		Klassikompl. arv, mis		Klassikompl. arv	
	1936/37 aastaks		1935/36 aastal		1936/37 aastal	kaotati	avati	Väheneb	suureneb	
	Suleti	Avati								
Harjumaa .	120	—	—	120	279	277	3½	1½	2	—
Läänemaa .	102	1	—	101	222	225	3	6	—	3
Pärnumaa .	95	3	4	96	240	240	7	7	—	—
Virumaa . .	177	2	—	175	383½	384	8	8½	—	½
Järvamaa .	74	—	—	74	192	193	2	3	—	1
Tartumaa .	170	2	—	168	413	411	2	—	2	—
Viljandimaa	76	2	—	74	177	179	2	4	—	2
Võrumaa .	102	—	—	102	264	265	4	5	—	1
Valgamaa .	32	—	—	32	96	95	1	—	1	—
Petserimaa .	93	1	—	92	251	255½	1	5½	—	4½
Saaremaa .	78	—	—	78	191¾	190¾	2	1	1	—
Kokku maal:	1119	11	4	1112	2709¼	2715¼	35½	41½	6	12
Tallinna linn	27	—	—	27	213	206	9	2	7	—
Nõmme „	4	1	—	3	33	32	1	—	1	—
Narva „	9	—	—	9	63	63	—	—	—	—
Rakvere „	3	—	—	3	21	21	—	—	—	—
Tartu „	18	—	—	18	115	113	3	1	2	—
Valga „	5	—	—	5	28	27	1	—	1	—
Pärnu „	9	—	—	9	43	43	—	—	—	—
Viljandi „	3	—	—	3	20	22	—	2	—	2
Haapsalu „	2	—	—	2	11	11	—	—	—	—
Kokku linna-	80	1	—	79	547	538	14	5	11	2
des:										
Saksa kul-	13	—	—	13	42	38	4	—	4	—
tuurv. . .										
Juudi kul-	3	—	—	3	8	8	—	—	—	—
tuurv.										
Kokku kul-	16	—	—	16	50	46	4	—	4	—
tuurv. . .										
Üldse . . .	1215	12	4	1207	3306¼	3299¼	53½	46½	21	14

Vastutav toimetaja A. Kurvits.
Väljaandja: Haridusministeerium.

Riigi trükikoja trükk.
Tallinn, Niine t. 11.